

Deklica in drevo

Deklica in drevo, 2012

Vlado Škafar

Ocena: ZA

Cvetje v jeseni.

Vlado Škafar je pred leti – v dokuju *Peterka: leto odločitve* – Primoža Peterko, še malo prej prvega smučarskega skakalca sveta, ujel na travniku, in to ravno v času, ko je Peterka načrtoval svojo vrnitev. Ne na skakalnico, ampak med zmagovalce. Peterka je imel za sabo mučno obdobje stagnacije, toda nekomu je moral povedati, kaj ga tišči, preden je lahko spet poletel. In natanko to je storil: kmalu zatem je namreč spet zmagal. Comeback – četudi kratkotrajen, tako rekoč hipen – je uspel. Podoben občutek imate zdaj, ob gledanju *Deklice in drevesa*, kombinacije intervjuja, eseja, panteistične meditacije, monologa, dialoga, izpovedi, vinjete, impresije, tripartitnega dokumentarca in cinefilskega poklona, v kateri Škafar na zelenem, razsijanem, razigranem travniku ujame Štefko Drolc in Ivanko Mežan, legendi slovenskega filma in teatra, ki se potem spominjata vsega razen svojih filmskih in gledaliških vlog, pri čemer pa – ironično! – sredi te nevtralne narave! – ohranita tisto družbeno/kulturno/filmsko/gledališko razdelitev vlog, ki ju je vsa ta leta tako ločevala, da ju je povsem zbližala. Drolčeva, ki je vedno veljala za filmsko zvezdnico in gledališko prvakinja, pripoveduje o svojem življenju, se spominja svoje matere, svoje sestre, prve ljubezni, svoje zgodnje, še najstniške nosečnosti, svoje obsedenosti s pripadnostjo teatru, zlomljenih čustev, razočaranj in svojih prizadevanj, da bi živela tako, »da bi bilo prav«, medtem ko Mežanova, ki je vedno veljala za karakterno, stransko igralko, o svojem življenju bolj ko ne molči, kot da je molčanje o svoji zasebnosti že davno spreminila v koncept, ki ji je omogočil stoično distanco, zato niti ne preseneča, da na vse grozote, ki plašijo Drolčevo (11. september, verski fundamentalizem, brezpravni delavci ipd.), odgovarja z glasom Narave, češ vedno je bilo tako, šlo je gor in dol, nič ne moremo, tako pač je. »Po vojni smo si rekli: Nikdar več! Pa je spet. Narava bo vse to uredila – že reagira na nekatere stvari, že svari in opozarja.« Mežanova, ki je v Klop-

čičevem *Cvetju v jeseni* ob pogledu na srečo Mete, hčerke Štefke Drolc, svoje spoznanje, da ima vso svojo prihodnost že za sabo, izrazila tako, da je – ob glasbi Urbana Kodra (njegova soproga, Helena Koder, je tu, v *Deklici in drevesu*, intervjuistka) – stekla na travnik, je odmev Narave, odmev Drevesa, tipični odmev karakterne igralko, ki zvezdnici – tipično razočarani, prestrašeni, zgroženi, prizadeti, vznemirjeni protagonistki, sili Kulture – vedno tipično pomirjujoče dahne: *Saj bo vse v redu*. To ji je v karakterju – tako kot je to v karakterju Naravi. In tako kot so negotovost, strah in kriza v karakterju Kulturi. Toda ko ju gledate, imate občutek, da sta povedali, kaj ju tišči, in da sta zdaj pripravljeni na comeback.

(Kinodvor)